

POŚPIESZAĆ SIĘ (25) *vb impf*

się (15), się (10).

-f- (21), -ś- (2), [-fz-].

o oraz a jasne; -e- *Mącz* (6), -é- (1) *GórnTroas*.

inf pośpieszać się (2). ◇ *praes 1 sg* pośpieszãm się (3). ◇ *3 sg* pośpieszã się (1). ◇ *praet 1 sg m -m* się pośpieszãł (2). ◇ *3 sg m* pośpieszãł się (1). ◇ *3 pl m pers* pośpieszali się (1). ◇ **[fut 3 sg m** będzie się pośpieszãł, pośpieszać się będzie.] ◇ *imp 2 sg* pośpieszãj się (6). ◇ *1 pl* pośpieszãjmy się (1). ◇ *2 pl* pośpieszãjcie się (1). ◇ *con 1 sg m* bych się pośpieszãł (1). ◇ *3 sg m* by się pośpieszãł (3). ◇ *2 pl m pers* pośpieszãlibyście się (1). ◇ *part praes act* pośpieszając się (2).

Sł stp notuje, *Cn*, *Linde* brak.

1. *Iść, jechać, udawać się szybko, szybko zbierać się do drogi; festinare Vulg, Mącz; properare Mącz; ire eundo PolAnt* (17) : Biegáy tám lám/ pośpieffay fie/ budz przyiaćielá twoiego: nieprzypuľfczay fnu ná oczy twoie *Leop Prov* 6/3; Pośpieffay fie ábyś do mnie rychło przyfzedł. *Leop 2.Tim* 4/8, *Dan* 11/10; *Mącz* 125b; *CiekPotr* 83; **[WujBib 2.Reg 18/25]**.

pośpieszać się do czego (2): ábowiem ták tufzë/ iż [*te rozmowy*] bez pożytku nie będą. (-) Y ia fie tego fpodziewam/ y dla tego fie też do nich pośpiefzam. *CzechRozm* 21v; *WysKaz* 11.

pośpieszać się od czego (1): Ale fię my corychley od nich pośpiefzaymy/ A fálfzywych Prorokow tych fię wyftrzegaymy *GrzegRóżn* O.

pośpieszać się k(u) czemu (2): á płod by fie nie pośpiefzał khu wyfciau: dla fuchości drogi/ tedy ma baba wziãć oleyku Liliowego/ [...] tam na miełtce wpuľcić: dla odwilżenia drogi, aby tim fnađniey płod wychodzić mogł. *FalZioł* V 20c; yam tes zewfzitykm fwim wielkym woýłkiem ktore woýłko rowna ffyte morzvw, wednie y wnoczy ktemvmfyte pośpiefchal pod zamkiem na rzecze Drawye przes moft przeprawylem fye y cziagnalem ze wfzitykm woýłkiem fwim wzyemye wegierfkã. *LibLeg* 10/46v.

[pośpieszać się dokąd: CorfusDocum 1598 nr 200; tak się J.K.M. pośpieszać tu zaś będzie, że, da Pan Bóg, czas naznaczony wróceniem swym poprzedzi AktaSejmikPozn 1594/178.]

pośpieszać się skąd (1): Rownie tak Aleksander z placu się pospieszãł Przed Atreowym synem i w wojsko się wmieszãł. *KochMon* 20.

Zwroty: »pośpieszać się w drogę, na drogę« (2:1): Namey piłnofczj niezefło Iedno yż ych bełto teľno Pośpieffacz fię na te droge *RejKup* y8; A w. m. pãnie Myfzkowłki przy tym giełku fłow nıkczemnych moich/ zle fie wyleżawłzy/ y czãś prożno ftrãciwłzy/ pośpiefzay fie w drogę/ ábyś ná lepłzy wieczor trefił/ niź tu przypoľudnie było. *GórnDworz* S3, T7v.

»co rychlej się pośpieszać« (2): A tak fię niezabawiayczie Czo rychley fię pośpieffayczie Bo wierfcze mi dofyc Czaľu Maczje miecz do złego kwaľu *RejKup* t4; *GrzegRóżn* O; **[Poseľ nasz będzie się co rychley pospieszãł, aby na dworze cessarza tureckiego był pierwey niz na woynę wyedzie CorfusDocum 1597 nr 199].**

Szereg: »poskakować, pośpieszać się« (1): Bież chutko Woýtowicze, wrãcay fię do pãná [...]. Polkákuy, pośpiefzay fię, iużes dawno z domu Wyfzedł: [...] bież prędko, nie poľtaway. *CiekPotr* 76.

Przen (1) :

Zwrot: »ku końcowi się pośpieszać« (1): Włzędy drapięż/ włzędy mórd/ pospołu fię miész/a/ Nálzė złé ku końcowi złému fię pośpiészá [!]. *GórnTroas* 9.

2. Robić coś szybko; maturare *Mącz*; *festinare* *PolAnt* (8) : Y pośpiészáli fię/ y złożyli káždy wor íwoy ná ziemię [*Et festinaverunt, et descendere fecerunt unusquisque saccum suum in terram*]/ y otworzył káždy wor íwoy. *BudBib Gen* 44/11; A ták y oni piśárze vmieiąc ie/ á pośpiészáiąc fię/ choć gdzie tákie pozdrowienie od Apoštoła inaczey było napiśáne/ oni przedsię iednáko ie vmieiąc/ iednáko ie też piśali. *BudNT przedm* b4v; *Move abs te moram, Pośpiészay fie/ nie mieśzkay długo. Mącz* 233d, 211d [3 r.].

pośpieszać się z czym (1): Alem fię ia tęż/ dla niektórych ípraw I.K.M. ítym drukiem pośpiészál. *KwiatKsiąż* Q3v.

Zwrot: »[z kim] co narychlej, co naprędzej się pośpieszać« (1): Is mihi persuadet nuptias quantum queam ut maturet, Ten mie ná ożenie wiedzic ábych fie s nim co nárichliey álbo co náprędzey pośpiészál. *Mącz* 424c.

Synonimy: **1. kwapić się; 2. poraniać się.**

Formacje współrdzenne cf **ŚPIESZYĆ.**

Cf **POŚPIESZAJĄCY, POŚPIESZANIE**